

Warszawa, 12 stycznia 2016 r.

Departament Zawodów Prawniczych

i Dostępu do Pomocy Prawnej

DZP-Y-670-551/15

Pani

Joanna Zych

Zastępca Dyrektora

Wydziału Kontroli

**Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego
w Warszawie**

W związku z pismem z dnia 4 listopada 2015 r. nr WK-V.160.10.2015 w sprawie udostępniania danych osobowych tłumaczy przysięgłych podczas publikacji wystąpień pokontrolnych, Departament Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej w uzgodnieniu z Departamentem Legislacyjny, uprzejmie informuje, co następuje.

Prawo dostępu do informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, obejmujące swym zakresem m. in. dostęp do dokumentów, ma charakter prawa obywatelskiego zastrzeżonego w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (art. 61 ust. 1 i 2). Ograniczenie omawianego prawa może nastąpić wyłącznie ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa (art. 61 ust. 3). Materii ustawowej zastrzeżono jedynie tryb udzielania przedmiotowych informacji (art. 61 ust. 4).

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a tiret drugi ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2058), udostępnieniu podlega informacja publiczna, w szczególności o danych publicznych, w tym treść i postać dokumentów urzędowych, w szczególności dokumentacja przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie podmiotów ją przeprowadzających. Omawiana ustawa przewiduje jednak pewne ograniczenia zakresu przedmiotowego prawa do dostępu do informacji publicznej, stanowiąc, że podlega ono ograniczeniu w zakresie i na zasadach

określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych oraz o ochronie innych tajemnic ustawowo chronionych. Ustawa o dostępie do informacji publicznej stanowi również, że prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy. Ograniczenie to nie dotyczy informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia i wykonywania funkcji, oraz przypadku, gdy osoba fizyczna lub przedsiębiorca rezygnują z przysługującego im prawa (art. 5 ust. 2). Nie można, z zastrzeżeniem ust. 1 i 2, ograniczać dostępu do informacji o sprawach rozstrzyganych w postępowaniu przed organami państwa, w szczególności w postępowaniu administracyjnym, karnym lub cywilnym, ze względu na ochronę interesu strony, jeżeli postępowanie dotyczy władz publicznych lub innych podmiotów wykonujących zadania publiczne albo osób pełniących funkcje publiczne - w zakresie tych zadań lub funkcji (art. 5 ust. 3).

Jednocześnie, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz U. z 2015 r. oz. 487, z późn. zm.), wojewodowie, właściwi ze względu na miejsce zamieszkania tłumacza przysięgłego, sprawują kontrolę nad działalnością tłumaczy przysięgłych w zakresie:

- 1) prawidłowości i rzetelności prowadzenia repertoriów;
- 2) pobierania wynagrodzenia określonego w przepisach, o których mowa w art. 16 ust. 2 lub ust. 3.

W ramach sprawowanej kontroli wojewoda może żądać:

- 1) okazania przez tłumacza przysięgłego repertorium;
- 2) udzielenia przez tłumacza przysięgłego wyjaśnień, w formie pisemnej lub ustnej, dotyczących wykonywanych czynności, w tym informacji zawartych w repertorium (art. 20 ust. 2).

Biorąc zatem powyższe pod uwagę nie ulega wątpliwości, że dokumenty z kontroli prowadzonej przez właściwe służby wojewody w zakresie dotyczącym stosowania art. 20 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, w szczególności wystąpienia pokontrolne kierowane do tłumaczy, podlegają udostępnieniu w trybie i na zasadach przewidzianych w ustawie o dostępie do informacji publicznej.

W piśmie skierowanym do Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej, Wydział Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie zwraca się o przedstawienie opinii odnośnie możliwości anonimizowania

danych osobowych, obejmujących imię i nazwisko tłumacza przysięgłego, ze względu na przesłankę ochrony prywatności, o której mowa w art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Potrzeba ochrony prywatności, jako przesłanka przemawiająca za ograniczeniem zakresu dostępu do informacji publicznej, wymaga oceny na gruncie przepisów szczegółowych, regulujących status tłumacza przysięgłego.

W ujęciu historycznym, kiedy kwestie dotyczące tłumaczy przysięgłych regulowała ustawa z dnia 20 czerwca 1985 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych i wydane na jej podstawie rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 czerwca 1987 r. w sprawie biegłych sądowych i tłumaczy przysięgłych, tłumacz był instytucją prawa sądowego procesowego, związanym funkcjonalnie z potrzebami sądów. Rozporządzenie nie regulowało przy tym warunków i trybu nabywania oraz utraty prawa wykonywania zawodu tłumacza, lecz tryb ustanowienia biegłych sądowych i tłumaczy przysięgłych, pełnienie przez nich czynności, zwolnienie ich z funkcji oraz zasady i wysokość wynagrodzenia. Z chwilą wejścia w życie, ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego stworzyła zatem nowy zawód¹. Jest to przy tym zawód zaufania publicznego. Wszelkie kwestie związane z jego wykonywaniem odnoszą się do sfery oficjalnej, a nie prywatnej i z tego punktu widzenia nie wydaje się zasadne ograniczanie prawa dostępu do informacji publicznej w postaci wystąpień pokontrolnych w zakresie imienia i nazwiska tłumacza przysięgłego ze względu na jego prywatność.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, osoba, która nabyła uprawnienia do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego, uzyskuje prawo do wykonywania tego zawodu po złożeniu ślubowania i wpisaniu na listę tłumaczy przysięgłych. Osoba, która złożyła to ślubowanie podlega z urzędu wpisowi na listę tłumaczy przysięgłych prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości (art. 6 ust. 2). Katalog danych podlegających wpisowi na omawianej liście obejmuje: imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, miejsce zamieszkania, adres do korespondencji, datę nabycia uprawnień zawodowych tłumacza przysięgłego, oznaczenie świadectwa tłumacza przysięgłego, język lub języki, w zakresie których tłumacz przysięgły posiada uprawnienia do wykonywania zawodu, informację o orzeczonych karach z tytułu odpowiedzialności zawodowej tłumacza przysięgłego, a także informację o uzyskanych stopniach naukowych, tytule naukowym, stopniach w zakresie sztuki oraz tytule w zakresie sztuki. Zgodnie z art. 10

¹ Tak w uzasadnieniu wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 5 kwietnia 2006 r., II GSK 17/06.

ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, Minister Sprawiedliwości udostępnia listę tłumaczy przysięgłych, z wyjątkiem danych, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2, 4 i 9, w Biuletynie Informacji Publicznej, utworzonym na podstawie przepisów o dostępie do informacji publicznej. Imię i nazwisko tłumacza przysięgłego nie zostało zatem wyłączone spośród danych podlegających udostępnieniu w trybie art. 10 omawianej ustawy.

Sposób prowadzenia listy tłumaczy przysięgłych, w tym możliwość jej prowadzenia także w formie elektronicznej, regulują przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru świadectwa potwierdzającego uprawnienia do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego oraz sposobu prowadzenia listy tłumaczy przysięgłych (Dz. U. Nr 15, poz.130). Obecnie, w szczególności wobec uchylecia obowiązku corocznego ogłaszania, w formie obwieszczenia, w wydawanym przez Ministra Sprawiedliwości dzienniku urzędowym, listy tłumaczy przysięgłych, co jest skutkiem zmian, które weszły w życie z dniem 30 listopada 2015 r. - szczególnego znaczenia nabiera doniosłość prowadzenia listy w formie elektronicznej i jej udostępnianie na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości (cyt. wyż. art. 10 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego).

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, tłumacz przysięgły jest obowiązany m. in. do wykonywania powierzonych mu zadań zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów prawa. Z tego względu nie może ulegać wątpliwości, że przepisy te przewidują również obowiązek znoszenia przez zainteresowanego tłumacza uciążliwości w postaci istnienia ogólnie dostępnej listy tłumaczy przysięgłych obejmujących imię i nazwisko, jako dane podstawowe. Jak się wydaje *ratio legis* takiej regulacji, wychodzi naprzeciw postulatowi powszechności i dostępności danych kontaktowych osoby tłumacza, co sprzyja powierzeniu zadania tłumaczenia. Nie bez znaczenia jest przy tym funkcjonalność listy elektronicznej, której zaletą jest szybkość dotarcia do właściwych danych.

Nie wydaje się zatem konieczne wyłączenie imienia i nazwiska tłumacza przysięgłego z dostępu do informacji publicznej ze względu na potrzebę ochrony prywatności tej kategorii osób wykonujących zawód prawniczy. Przepisy szczególne przewidują bowiem jawność

² Zmiany do ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, wprowadzone w art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (Dz. U. poz. 1505), uchyliły art. 9, który przewidywał, że: „Do dnia 31 stycznia każdego roku Minister Sprawiedliwości ogłasza, w formie obwieszczenia, w wydawanym przez niego dzienniku urzędowym, listę tłumaczy przysięgłych, powiadamiając o tym wojewodów” (art. 9 ust. 1). „Wojewodowie udostępniają listy tłumaczy przysięgłych nieodpłatnie do powszechnego wglądu w miejscu do tego przeznaczonym, w siedzibie i godzinach pracy urzędu wojewódzkiego” (art. 9 ust. 2). Ponadto, zgodnie z art. 9 ust. 3 - w obwieszczeniu i listach, o których mowa w ust. 1 i 2, nie zamieszcza się danych wskazanych w art. 8 ust. 1 pkt 2, 4 i 9, tj. daty i miejsca urodzenia, miejsca zamieszkania i informacji o orzeczonych karach z tytułu odpowiedzialności zawodowej tłumacza przysięgłego.

danych co do imienia i nazwiska tłumacza przysięgłego na liście tłumaczy przysięgłych prowadzonej przez Ministra Sprawiedliwości. Jest to przy tym rozwiązanie tożsame z zasadą jawności rejestru działalności gospodarczej, w którym wpisani mogą być tłumacze będący przedsiębiorcami³. Kolejno, rozważając postawioną kwestię ochrony prywatności tłumaczy przysięgłych w wystąpieniach pokontrolnych ze względu na treść art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej, wartym odnotowania jest stanowisko, zgodnie z którym - ujawnienie przez jednostkę samorządu terytorialnego imienia i nazwiska osoby, która zawarła z nią umowę cywilnoprawną, nie narusza prawa do prywatności tej osoby, o którym mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2012 r., I CSK 190/12, OSNC 2013/5/67)⁴. Z kolei w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 lutego 2015 r., I OSK 531/14, LEX nr 1658122 wskazano, że dane o kontrahentach jednostki samorządu terytorialnego, takie jak ich imiona i nazwiska, podlegają udostępnieniu w trybie informacji publicznej - i nie podlegają wyłączeniu z uwagi na prywatność tych osób wskazaną art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Jednocześnie pragnę podkreślić, że przedstawione stanowisko jest jedynie opinią Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej i nie może być uznane za wiążące w przedmiotowej sprawie.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Zawodów Prawniczych
i Dostępu do Pomocy Prawnej

Karol Dalek
sędzia

³ Por. art. 25 ust. 1 i art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.).

⁴ Podobnie w kwestii ochrony prawa do prywatności osób dokonujących czynności prawnych z podmiotami prawa, które - na gruncie administracyjnym - piastują określone funkcje organów władzy publicznej, jako przesłanki ograniczającej dostęp do informacji publicznej, por. m. in. również: Burmistrz nie zasłoni się prawem do prywatności, Rzeczpospolita dod. PCD z dnia 11.02.2014 r., C1 wraz z wyrokiem WSA w Warszawie z dnia 10.02.2014 r., II SAB/Wa 616/13 - Kopie aktów notarialnych nieruchomości lokalowych będących własnością j.s.t. zbytych na rzecz ich najemców, stanowią niewątpliwie informacje o majątku publicznym.